

Raadsvoorstel

Documentnummer : INT-21-62771
Indiener : Rekenkamercommissie
Onderwerp : Onderzoek schuldhulpverlening in Beverwijk

Inleiding

De rekenkamercommissie heeft onderzoek gedaan naar de schuldhulpverlening in Beverwijk. De centrale onderzoeksvraag luidde: *In hoeverre bereikt het schuldhulpverleningsbeleid van de gemeente Beverwijk inwoners met schuldproblemen en in hoeverre draagt het beleid bij aan het voorkomen en verminderen van die problemen?*

De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) verplicht de gemeente om inwoners met schulden te helpen. Het beleid is vastgesteld en heel recent geactualiseerd. Op 30 september 2021 heeft de gemeenteraad het Beleidsplan Schuldhulpverlening 2021-2024 en vastgesteld. De gemeenteraad heeft ook besloten om in te stemmen met het instrument saneringskrediet. In het voorwoord van het beleidsplan 2021-2024 staat "Er is heel veel mogelijk om mensen te helpen maar niet altijd eenvoudig om mensen te bereiken". Dit is ook de conclusie van dit onderzoek.

Of het beleid bijdraagt aan het voorkomen en verminderen van problemen is lastiger te beantwoorden. De gemeente biedt verschillende instrumenten aan om mensen inzicht te geven in hun financiële situatie en hulp bij problemen maar mensen moeten daar uiteindelijk *zelf* mee aan de slag. Schuldproblemen gaan vaak gepaard met stress en problemen op andere leefgebieden zoals werkeloosheid of gezins- en gedragsproblemen. Voor deze problemen is niet het schuldhulpbeleid de invalshoek maar het participatiebeleid of het Wmo beleid of liever nog een gezamenlijke aanpak. De gemeentelijke schuldhulpverleners (ook in opdracht van de gemeente) zijn zich bewust van deze samenhang en koppelen binnen de gemeentelijke instanties terug als ze meerdere problemen signaleren. Dit is overigens niet verder uitgewerkt in dit onderzoek.

Conclusies

Het aantal huishoudens met problematische schulden in Beverwijk is min of meer constant door de jaren heen, ook in 2020.

De gemeente zet al sinds 2015 in op vroegsignalering. Energiebedrijven, woningcorporaties, PWN en zorgverzekeraars geven de gemeente een seintje als ze cliënten hebben met betalingsachterstanden. De gemeente neemt dan direct contact op met deze inwoners om aan te geven dat ze hulp kunnen bieden. De vroegsignalering gaat vanaf juli 2021 ook via berichtenverkeer, het landelijk digitale platform voor berichtenuitwisseling.

De gemeente Beverwijk heeft een groot aantal instrumenten om mensen met (problematische) schulden te ondersteunen, van folders tot minnelijke trajecten.

Conclusie: Instrumenten en uitvoering schuldhulpverlening zijn op orde. Vroegsignalering wordt al langere tijd ingezet. De gemeente voldoet aan haar

wettelijke taak. Bij de mensen die de gemeente bereikt, kan geconcludeerd worden dat de gemeente haar werk goed doet.

Clënten zijn uiteindelijk zelf verantwoordelijk of de schuldenproblematiek oplost. De gemeente ondersteunt en faciliteert. Voorwaarde is dat de cliënten meewerken. De cliënten moeten gaan budgetteren, bezuinigen op hun uitgaven, hun inkomen zien te vergroten, geen nieuwe schulden aangaan. Dit gaat vaak goed en soms verkeerd. In het laatste geval krijgen ze opnieuw ondersteuning van de gemeente.

Conclusie: De cliënt speelt een belangrijke rol of schuldhelpverlening succesvol is.

Het hebben van een geregistreerde problematische schuld is een *indicatie* dat er mogelijk schuldenproblematiek speelt. Maar dat hoeft niet. Inkomen en bezit zijn namelijk niet bekend.

Niet alle schuldeisers geven aan de gemeente door als er sprake is van betalingsachterstanden. Zo weet de gemeente bijvoorbeeld niet welke inwoners een betalingsachterstand hebben met hun hypotheek. Zij kunnen deze mensen dan ook niet gericht een hulpaanbod doen.

In het onderzoek statushouders van de rkc uit 2020 blijkt dat er binnen deze groep, een aantal statushouders is die onbedoeld vrij gemakkelijk schulden maakt(e). De gemeente zet in op extra voorlichting (en hulp) aan deze groep.

Mensen met schulden wachten gemiddeld 5 jaar voor ze hulp zoeken

Conclusie: Het bereik van inwoners met (problematische) schulden is ingewikkeld.

Aanbevelingen

Aanbeveling: Instrumenten en uitvoering schuldhelpverlening zijn op orde maar er moet blijvend aandacht voor zijn. Op het hebben van schulden rust nog steeds een taboe. In de voorlichting van de gemeente kan getracht worden schulden uit de taboe sfeer te halen.

Aanbeveling: Niet alle mensen worden bereikt en of geholpen willen worden. Monitor of het nieuwe systeem van vroegsignalering er toe leidt dat meer mensen bereikt worden.

Relatie met collegeprogramma

Relatie met gemeentebegroting / budgetregels

Relatie met regionale samenwerking / MRA

Eerdere besluiten / bestaand beleid / nieuw beleid

Motivering voorgesteld besluit

Consequenties voorgesteld besluit

Verdere procedure

Voorgesteld besluit en commissieadvies

Ik stel u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerpbesluit.
Het advies van de commissie treft u aan in de beknopte besluitenlijst van de Raadscommissie.

Beverwijk, 3 december 2021
Namens de Rekenkamercommissie Beverwijk,
De voorzitter.

Raadsbesluit

Documentnummer : INT-21-62771
Afdeling : Algemeen
Onderwerp : Onderzoek schuldhulpverlening in Beverwijk

De raad van de gemeente Beverwijk;

gezien het voorstel van de rekenkamercommissie d.d. 3 december 2021, nummer INT-21-62771;

gehoord de Raadscommissie;

b e s l u i t :

1. kennis te nemen van de inhoud van het rapport;
2. het college van burgemeester en wethouders opdracht te geven om te monitoren of het nieuwe systeem van vroegsignalering er toe leidt dat meer mensen bereikt worden;
3. het college van burgemeester en wethouders opdracht te geven te onderzoeken hoe het hebben van schulden uit de taboesfeer gehaald kan worden.

Beverwijk,
de raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,